

בתי המשפט

א 000846/05

בית משפט מחוזי נצרת

תאריך: 20/01/2009

בפני: כב' השופט בנימין ארבל

בעניין: 1. ג'י.פי.אס. ויותר בע"מ

2. מפה - מיפוי והוצאה לאור בע"מ

התובעים

נ ג ד

מוחמד חסן עוקלה אל פרסאל פארס

הנתבע

פסק דין

לפניי תובענה בגין הפרת זכויות יוצרים. במסגרת התובענה התבקש בית המשפט ליתן צו מניעה קבוע, צו עשה, צו למתן חשבונות, וכן לחייב את הנתבע לשלם לתובעות סך של 240,000 ₪.

הצדדים לתביעה

1. התובעת 1, ג'י.פי.אס. ויותר בע"מ (להלן: "ג'י.פי.אס."), מאוגדת כחברה בישראל, והינה, על פי טענתה, בעלת זכויות ההפצה והשיווק הבלעדיות בישראל של תוכנת מחשב, הידועה בשם NAV N` GO והכוללת בתוכה אף מאגר מפות המותקנות עליה (להלן: "NAV N` GO" /או "התוכנה").

2. התובעת 2, "מפה - מיפוי והוצאה לאור בע"מ" (להלן: "מפה") הינה חברה ישראלית, אשר פיתחה עורכת ומעדכנת מאגר מיפוי דיגיטאלי של ישראל, הכולל את מערכת הכבישים, ישובים כתובות ועוד נתונים גאוגרפיים, והינה, לטענתה, בעלת זכות הקניין במאגר זה.

3. הנתבע, מוחמד חסאן עוקלה אל פארס (להלן: "הנתבע") הינו הנדסאי מחשבים המתגורר בכפר טובא זנגריה.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

בתי המשפט

א 000846/05

בית משפט מחוזי נצרת

תאריך: 20/01/2009

בפני: כב' השופט בנימין ארבל

רקע עובדתי

1

2

3 תוכנת ה- NAV N' GO הינה תוכנה המהווה חלק במערכת ניווט המונחית באמצעות
4 לוויני GPS הממוקמים בחלל, ונועדה להתקנה, בין היתר, על מחשבי כף יד, מיועדת
5 בעיקר לשימוש בכלי רכב ומשלבת בתוכה 2 מרכיבים עיקריים. האחד, מאגר נתונים
6 דיגיטלי, הכולל בתוכו מפות גיאוגרפיות, עליהן מוטבעים כתובות ואתרים שונים לפי
7 בחירת עורך המאגר, כגון: מראה מקום של תחנות דלק, מסעדות, בתי קולנוע, בתי
8 מרקחת, בתי מלון או אתרים ובתי עסק אחרים. השני, תוכנה אינטראקטיבית, המשלבת
9 את זיהוי מיקומו המדויק של המשתמש, באמצעות מקלט לוויני GPS עם מאגר המיפוי
10 הדיגיטלי. כך שהמשתמש מאתר את מיקומו על המפה ומקבל הנחיות לתנועה, ליעדים
11 שנבחרו על ידו, בהתאם למיקומו הגאוגרפי.

12

13 לטענת התובעות זכויות היוצרים בתוכנה, על שני חלקיה, שייכות להם.

14

15 5. בסוף שנת 2005, פרסם הנתבע מודעה באתר האינטרנט yad2.co.il, בה הציע לכל
16 המעוניין, למכירה תוכנת ניווט NAV N' GO, המותקנת על כרטיס SD חדש תמורת
17 תשלום סך של 600 ₪ במקום 1300 ₪.

18

19 6. לשונה של המודעה היה כך:

20

תיאור:

21

"בהזדמנות... תוכנת ניווט 2005 navngo על כרטיס sd חדש רק ב 600 ש"ח

22

תוספות:

23

במקום 1300 ₪

24

"...

25

26 7. לאחר של- גי.פי.אס נודע על עצם קיומה של המודעה, היא החלה לברר את אמיתות

27

המידע. לשם כך היא שכרה את שירותיו של משרד החקירות "שלום – בני חקירות", אשר

בתי המשפט

א 000846/05

בית משפט מחוזי נצרת

תאריך: 20/01/2009

בפני: כב' השופט בנימין ארבל

- 1 חוקר מטעמו, יצר קשר עם הנתבע ורכש ממנו שני מחשבי כף יד וכרטיסי זיכרון של
- 2 תוכנת NAV N' GO.
- 3
- 4 8. ביום 04/12/2005 נפגשו החוקר הפרטי שלום גוטפריד והנתבע באזור התעשייה צחר
- 5 בראש פינה. לאחר שנפגשו נסעו החוקר הפרטי והנתבע אל בית הוריו של הנתבע בכפר
- 6 טובא זגריה, שם רכש החוקר מהנתבע שני מחשבי כף יד ובהם שני כרטיסי זיכרון,
- 7 עליהם מותקנות תוכנות NAV N' GO, תמורת סך של 6,000 ₪.
- 8
- 9 9. כאמור, טוענות התובעות כי הנתבע מכר עותקים לא חוקיים של התוכנה, ובכך פגע
- 10 בקניין.
- 11
- 12 10. בהתאם למחירון ג'י.פי.אס בזמנים הרלוונטיים, מחיר תוכנת NAV N' GO בלבד, ללא
- 13 מחשב כף יד, עמד על סך 1,521 ₪.
- 14
- 15 11. על יסוד עובדות אלה, הגישו התובעות ביום 22/12/2005 תובענה זו, כאשר הטענה
- 16 המרכזית היא, כי הנתבע מכר העתקים לא חוקיים של התוכנה, ובכך הפר את זכויות
- 17 היוצרים של התובעות. כמו-כן טענו התובעות הטעייה וגניבת עין; הפרת הוראות חוק
- 18 הגנת הצרכן, התשמ"א-1981; גזל מוניטין; עשיית עושר ולא במשפט; והפרת חובה
- 19 חקוקה.
- 20
- 21 12. בד בבד עם הגשת התובענה, הגישו התובעות בקשה למתן צווי מניעה זמנים נגד הנתבע
- 22 (בש"א 3490/05). בתביעה ביקשו אף צו מניעה של קבע, אשר יורה לנתבע לחדול לאלתר
- 23 ולהימנע בעתיד לעשות כל שימוש, לרבות, העתקה, שיכפול, שיווק, התקנה, הפצה או
- 24 מכירה של מוצרי התובעות; להימנע מעשיית שימוש בשמות ובסמלים השייכים לתובעות
- 25 או מי מהן שלא כדין; להימנע מעשיית כל פעולה במישרין או בעקיפין שיש בה כדי להפר
- 26 את זכויות היוצרים, לרבות זכויות מוסריות במוצריהן של התובעות. לאסוף ולהעביר
- 27 לידי התובעות כל מוצר מפר נוסף הנמצא בשליטתו ו/או ברשותו.

בתי המשפט

א 000846/05

בית משפט מחוזי נצרת

תאריך: 20/01/2009

בפני: כב' השופט בנימין ארבל

13. ביום 22.2.05, נענה בית המשפט (כב' השופטת דינה מויאל ז"ל) לבקשה לסעד הארעי במעמד צד אחד, וקבע את הדיון בבקשה במעמד שני הצדדים.

14. בדיון שנערך במעמד הצדדים, ביום 15/01/2008, הודיע הנתבע "היו לי שני מכשירים ומכרתי אותם, אין לי תוכנות נוספות ואין לי כוונה ואני מתחייב לא למכור תוכנות נוספות נשוא הבקשה". בהתאם להודעת הנתבע, קבע בית המשפט, כי בהתאם להודעת המשיב כי אין ברשותו תוכנות מפרות נוספות, ולהתחייבותיו שלא למכור גם בעתיד תוכנות מפרות במובן הבקשה דנן, ניתן נגדו צו כמבוקש עד תום הדיון בתובענה לגופה.

טענות הצדדים

טענות התובעות

15. להלן אפרט את טענותיהן של התובעות בקצרה:
עדויות עדיהן אמינות סדורות ועקביות לא נסתרו על ידי התובע ועלו בקנה אחד עם ראיותיהן. כאשר מנגד, עדות הנתבע אינה אמינה, אינה עקבית וגדושה בסתירות.

16. יש לקבל את קביעתו של המומחה מטעם בית המשפט, אשר אישר את טענות התובעות במלואן כי המדובר בתוכנות מפרות, כאשר התוכנות על גבי מחשבי הכף יד אינן עותק מקורי אלא תוכנות מועתקות.

17. במקרה דנן, אין כל סיבה ממשית, המצדיקה סטייה מחוות דעתו של מומחה בית המשפט. הכלל הוא, כי חוות דעת של מומחה שהתמנה על ידי בית המשפט תיפסל רק אם שוכנע בית המשפט כי נפל בה פגם היורד לשורשו של עניין, כגון פגם בשיקול דעת מקצועי, חוסר תום לב משוא פנים או דעה קדומה.

18. יש ליתן משקל ראיתי לסירובו של הנתבע להעביר למומחה את חוות הדעת וכתבי הטענות מטעמו וכן סירובו לשלם את שכר טרחתו.

בתי המשפט

א 000846/05

בית משפט מחוזי נצרת

תאריך: 20/01/2009

כב' השופט בנימין ארבל

19. טענת הנתבע, לפיה רכש את התוכנות המפרות באינטרנט, נטענה ללא כל ביסוס ובעלמא, תוך שהנתבע נמנע מהבאת ראיות התומכות בגרסתו.

טענות הנתבע

20. מן העבר האחר, טוען הנתבע את הטענות הבאות:
התובעות לא הוכיחו את בעלותן בתוכנה. התובעות לא צירפו לכתב התביעה כל מסמך המצביע על בעלותן בתוכנה, בזכויות היוצרים או ההפצה שלה.

21. המסמכים, שצורפו לכתב התביעה, הם מסמכים שהונפקו על ידי התובעות עצמן, כאשר אין התובעות יכולות להנפיק מסמך המלמד על בעלותן. היה עליהן לצרף רישיון רשמי, או מסמך המלמד על הבעלות ו/או על הזכויות בתוכנה.

22. בהנחה כי התוכנות מועתקות, התובעות לא הצליחו להוכיח כי הנתבע הוא זה שהעתיק את התוכנות.

23. הנתבע הבהיר כי הוא קנה את התוכנות מאדם אחר באמצעות האינטרנט, וכך גם מכר אותן מאוחר יותר. טענתו, כי לא העתיק את התוכנות, לא נסתרה.

24. מאחר והנתבע קנה את התוכנות כתוכנות משומשות, לא הייתה לו כל אפשרות לדעת כי הן מועתקות, ומהם תנאי השימוש ו/או הרישיון להם טוענות התובעות. נציגי התובעות הודו כי במידה ואדם קונה תוכנות משומשות, לא יוצגו לו לפני השימוש תנאי הרישיון בצמוד לתוכנות. שכן, תנאים אלה עולים רק עם התקנת התוכנה בפעם הראשונה.

25. גרסת התובע עמדה איתן בחקירה הנגדית ושום פרט מפרטיה לא נסתר.

26. התובעות הודו כי לא ניתן לדעת שהתוכנות לא חוקיות בנסיבות האמורות.

בתי המשפט

א 000846/05

בית משפט מחוזי נצרת

תאריך: 20/01/2009

בפני: כב' השופט בנימין ארבל

27. המומחה, שמונה על ידי בית המשפט, אינו מומחה היכול לחוות דעה מקצועית בתחום.
על כן לא ניתן לאמץ את חוות דעתו כבסיס להסקת מסקנות.

דיון

28. אין חולק, מן הבחינה העובדתית, כי הנתבע מכר תוכנות NAV N' GO למר שלום גוטפריד – החוקר הפרטי מטעמן של התובעות, כאשר תוכנות אלה מותקנות בתוך מחשבי כף יד. למעשה, השאלות שבמחלוקת הן, האם מכר הנתבע לחוקר תוכנות מועתקות של התוכנה שלא כדין, בלא שהיה מורשה לכך, והאם ידע כי מדובר בתוכנות מועתקות.

קנין התובעות בתוכנה

29. כאמור, לטענת הנתבע, התובעות כשלו בהבאת ראיות לגבי זכויות הקנין בתוכנות שבידיהן. לשיטתו, התובעות לא הוכיחו בעלותן בתוכנה. לטענתו, אף המסמכים שהוצגו על ידי התובעות, אין בהם כדי ללמד על בעלותן, שכן המדובר במסמכים שהונפקו על ידי התובעות עצמן ואין הם יכולים ללמד על בעלותם בתוכנה.

סתם ב"כ הנתבע, ולא ציין היכן יוכל בעל זכויות בתוכנה לרכוש מסמכים ממקור חיצוני, אשר יוכיחו את בעלותו בפרי הפיתוח. נראה לי כי נעלמו מעיניו הוראות הדין בנדון. סעיף 64 לחוק זכות יוצרים, התשס"ח-2007, אשר נכנס לתוקפו ביום 25/05/2008, קובע:

**"החזקות המפורטות להלן יחולו בכל הליך משפטי, אזרחי או פלילי,
שעניינו הפרה של זכות יוצרים או זכות מוסרית, אלא אם כן הוכח
אחרת:**

**(1) מופיע על היצירה בדרך המקובלת שמו של אדם כיוצר היצירה,
חזקה היא שאותו אדם הוא יוצר היצירה; החזקה האמורה בפסקה זו**

בתי המשפט

א 000846/05

בית משפט מחוזי נצרת

תאריך: 20/01/2009

בפני: כב' השופט בנימין ארבל

1 תחול גם לעניין שמו הבדוי של אדם, ובלבד שזהותו של בעל השם
2 הבדוי ידועה בציבור;
3

4 (2) לא מופיע על יצירה שמו של אדם כיוצר היצירה ויוצרה אינו ידוע
5 בציבור או שמופיע עליה שם בדוי של אדם שזהותו אינה ידועה
6 בציבור חזקה היא כי אדם ששמו מופיע על היצירה בדרך המקובלת
7 כמפרסם היצירה, הוא בעל זכות היוצרים בה;
8

9 (3) מופיע על יצירה קולנועית בדרך המקובלת שמו של אדם כמפיק
10 היצירה, חזקה כי אותו אדם הוא מפיק היצירה."
11

12 30. באשר לתובעת 2 - "מפה", שמה מופיע על מסכי ההתקנה, כאשר משתמש אינו יכול
13 להפעיל את התוכנה, לאחר התקנתה הראשונית, אלא אם קרא את תנאי הרישיון ואישר
14 זאת. כותרת הרישיון (נספח א' לתצהירו של מר עופר מנשס, נציגה של מפה) היא -
15 "מפה- מיפוי והוצאה לאור בע"מ רשיון שימוש ללקוח במאגר מיפוי דיגיטלי".
16

17 פסקת המבוא וסעיף 1 לתנאי רישיון מבהירים, כי:
18

19 "השימוש במאגר המידע הגאוגרפי של מדינת ישראל (ISrael NAV)
20 (להלן: "מאגר המידע") של חברת מפה-מיפוי והוצאה לאור בע"מ
21 (להלן: "מפה"), המצוי במוצר Nav&Go אשר יופעל על ידי המכשיר
22 שבידך (להלן: "התוכנה"), כפוף לתנאי הרישיון המובא להלן. עצם
23 השימוש במאגר המידע על ידי המשתמש, מהווה חזקה כי המשתמש
24 קרא, הבין, מסכים ומקבל תנאי רישיון זה במלואם, ונותן התחיבות
25 בלתי חוזרת למלא אחרי תנאים אלה כלשונם, כדלקמן:
26

27 1. כל זכויות הבעלות ו/או זכויות קנייניות אחרות מכל מין וסוג ולרבות
28 זכויות יוצרים, במאגר המידע, לרבות במידע המצוי בו, במסד הנתונים

בתי המשפט

א 000846/05

בית משפט מחוזי נצרת

תאריך: 20/01/2009

בפני: כב' השופט בנימין ארבל

**שבבסיסו, סמליו, עיצוביו, השמות המסחריים המשמשים את מפה
או מאגר המידע, שייכים ויהיו שייכים באופן בלעדי למפה..."**

31. באשר לתובעת 1- גי.פי.אס, ברישיון השימוש ללקוח הקצה מופיע שמה שמה של חברת
NNG KFT ולא של גי.פי.אס. יחד עם זאת, מקובל עלי הסברו של נציג גי.פי.אס, מר
אורי לביא, בעדותו מיום 08/07/2008, לפיו גי.פי.אס היא בעלת הזכויות בתוכנה, כפי
המפורט בסעיף 13 לתצהירו:

**"כפי שפורט בהרחבה לעיל, תוכנת NAV N' GO הינה תוכנת ניווט
באמצעות לווינים המיועדת לשימוש במכשיר מחשב כף יד, אשר
פותחה ומיוצרת ומשווקת על ידי התובעת 1 ולה מלוא הזכויות בה.
התובעת 1 הינה הבעלים של כל הזכויות לרבות זכויות היוצרים
בתוכנת NAV N' GO על כל גרסאותיה ומהדורותיה העתידיות
לרבות ספרות עזר, והרשיונות הנלווים אליהן, והיא בעלת הזכות
הבלעדית להעתיק, לאחסן בכל אמצעי איחסון שהוא, להשתמש,
להפיץ, לשווק לצרכי מסחר, להציג, למכור, להשכיר, לחלק וכן
להרשות את עשיית המעשים דנן כולם או מקצתם בתוכנת NAV N'
GO".**

וכך משיב הוא בעדותו:

**"ש. אתה כותב בסעיף 13 לתצהירך, כי לתובעת 1 יש את מלוא
הזכויות בתוכנה זו. מהיכן זה ידוע לך.
ת. מידיעה אישית.
ש. על יסוד מה אתה יודע זאת.
ת. כי התובעת 1 היא גם הבעלים של החברה ההונגרית המייצרת את
התוכנה והמפיצים שלה בארץ. אני הייתי נוכח בחלק משיבות
הדירקטוריון.**

בתי המשפט

א 000846/05

בית משפט מחוזי נצרת

תאריך: 20/01/2009

בפני: כב' השופט בנימין ארבל

ש. בעצם, הבעלות בתוכנה היא של החברה ההונגרית.
 ת. החברה ההונגרית הינה חברה בבעלות החברה הישראלית. החברה
 ההונגרית היא יצרנית התוכנה אך הזכויות בה שייכות לחברה
 הישראלית.
 ש. היצרנית היא החברה ההונגרית והיא בעלת הזכויות.
 ת. כן.
 ש. המניות של החברה ההונגרית הן בבעלות החברה הישראלית.
 ת. כן. מעל 50 אחוז.
 ש. האם החברה ההונגרית מכרה לתובעת 1 את זכויותיה.
 ת. לא מבין את השאלה.
 ש. חוזר על השאלה ומסביר.
 ת. היא לא צריכה למכור, כי החברה ההונגרית היא בבעלות החברה
 הישראלית. היא לא מכרה. הגוף הישראלי קנה רשיונות להפצה בארץ
 מהחברה ההונגרית.
 ש. מה כתוב ברשיונות אלה.
 ת. הם קנו זכות להשתמש במנוע של התוכנה ולמכור אותו בארץ.
 קנינו מספר זכויות, בין היתר קנינו את בסיס הנתונים של חברת
 מפה, רשיונות לשימוש בתוכנה מהחברה ההונגרית, וכן כרטיסי
 זכרון.
 ש. כלומר מה שכתוב בסעיף 13 זה לא נכון.
 ת. יש להם זכויות יוצרים מהיותם הבעלים של החברה ההונגרית.
 ש. אבל את זכויות היוצרים הם לא קנו. האם נכון.
 ת. אתה נכנס לסמנטיקה שאני לא מבין.
 ש. כשאתה אומר בסעיף 14 שיש לתובעת זכות לתבוע בגין הפרת
 זכויות יוצרים. את זה אמרו לך משפטנים כי אתה לא משפטן.
 ת. נכון". (עמ' 23-24 לפרוטוקול).

בתי המשפט

א 000846/05

בית משפט מחוזי נצרת

תאריך: 20/01/2009

בפני: כב' השופט בנימין ארבל

ובהמשך -

"העז משיב בחקירה חוזרת:

ש. נשאלת האם החברה ההונגרית מכרה את הזכויות לתובעת 1. האם ידוע לך מידיעה אישית שהחברה ההונגרית העבירה את הזכויות בתוכנה לתובעת 1 או לא. בתשלום או לא בתשלום.

העז ממשיך:

ת. כן."

(עמ' 26 לפרוטוקול)

אף בסעיף 36 לתצהירו מסביר מר אורי לביא כי:

"בפיתוח תוכנת NAV N` GO הושקעו מיליוני דולרים רבים על ידי התובעת 1, אשר השקיעה משאבים רבים בפיתוח תוכנת NAV N` GO תוך היעזרות במומחים רבים, עד ליצירת המוצר המוגמר. על מנת לסבר את האוזן התובעת 1 העסיקה במשך תקופה ארוכה כ-10 עד 20 אנשי תוכנה ופיתוח, כדי להשלים את פיתוח המוצר".

עוד יש לציין כי בין המסמכים המתקבלים, עם קנייתה של התוכנה, מצויה תעודת אחריות על המוצר, הנשלחת לגיי.פי.אס, ולפיה גיי.פי.אס אחראית על תיקונו של המוצר, (ראה נספח ז' לתצהירו של מר אורי לביא, נציג גיי.פי.אס).

32. ואילו בתצהירו של מר עופר מנשס, נציג התובעת מס' 2 – "מפה", מפורטת פעילותה של

חברה זו, אשר עיסוקה בפיתוח מסד הנתונים, המהווה בסיס לתוכנות NAV N` GO (ראה סעיף 4 לתצהירו). כן מוצאים אנו, בסעיפים 11 ו-13, כדלקמן:

בתי המשפט

א 000846/05

בית משפט מחוזי נצרת

תאריך: 20/01/2009

בפני: כב' השופט בנימין ארבל

11. התובעת 2 הינה הבעלים של כל הזכויות לרבות זכויות היוצרים במאגר המיפוי הדיגיטלי על כל גרסאותיו ומהדורותיו, והיא בעלת הזכות הבלעדית להעתיק, להשתמש, להפיץ, לשווק לצרכי מסחר, להציג, למכור, להשכיר, לחלק וכן להרשות את המעשים דנן או מקצתם במאגר המיפוי הדיגיטלי.

...

13. הודעה בדבר זכויות היוצרים של התובעת 1 ו-2 מופיעה הן בתוך אריזת התוכנה NAV N` GO והן על גבי צגי מחשב כף היד של המשתמש בה. ראוי להדגיש כי המשתמש אינו יכול להפעיל את התוכנה לאחר התקנתה הראשונית אלא אם קרא את תנאי הרישיון ואישר זאת.

העד נחקר ארוכות על תצהירו, אך לא מצאתי כי עדותו נסתרה.

33. לאור דברים אלה, מצאתי כי עומדת לתובעות החזקה, הקבועה בחוק, לפיה הינן בעלות זכויות היוצרים בתוכנה. מנגד, לא הביא הנתבע כל ראיה לסתירת חזקת הבעלות של התובעות בתוכנה, למעט הכחשתו את בעלותו. משלא הוכיח הנתבע, כי התובעות אינן הבעלים של זכות היוצרים בתוכנה נשוא התביעה, הרי שלא עמד בחובת הבאת הראיות המוטלת עליו בנסיבות הנוכחיות. התובעות רשאיות ליהנות מהחזקה, כי להן זכות הקניין בתוכנה.

מומחה מטעם בית המשפט

34. לטענת הנתבע, אין לקבל את חוות דעתו של המומחה עו"ד גדי אופנהיימר, המומחה מטעמו של בית המשפט, מאחר וזה האחרון אינו בבחינת "מומחה" כמשמעו בדין של המונח. שכן, הוא חסר השכלה פורמאלית כלשהי בתחום המחשבים והוא אינו עוסק בתחום המחשבים כלל, למעט אחזקת אתר האינטרנט שלו. זאת בשים לב לעובדה כי תחום המחשבים הינו תחום דינמי, אשר מתפתח כל הזמן.

בתי המשפט

א 000846/05

בית משפט מחוזי נצרת

תאריך: 20/01/2009

בפני: כב' השופט בנימין ארבל

1 מנגד טוענות התובעות, כי אין כל סיבה מוצדקת שלא לקבל את חוות דעת המומחה.
2 הלכה היא כי בית משפט יטה לאמץ חוות דעת מומחה מטעמו, במידה ואין סיבות כבדות
3 משקל המצדיקות את דחייתה.

4
5 בית המשפט מינה את עו"ד גדי אופנהיימר כמומחה מטעמו. בחוות דעתו ציין המומחה כי
6 תחומי עיסוקו העיקריים מזה כ-18 שנה הם עריכת חוזי היי טק וקנין רוחני ליווי משפטי
7 שוטף לחברות, עמותות ומיזמים, ניהול בורריות וגישורים בתחום המסחרי בכלל
8 ובתחום טכנולוגיות המידע בפרט, עריכת מכרזים, ומתן חוות דעת בנושא חוק
9 המחשבים, הגנת הפרטיות זכויות יוצרים, חופש המידע, חתימה אלקטרונית, אינטרנט
10 וחוק חובת מכרזים. בסיס הרקע שלו במחשבים מקורו בקורס תכנות צבאי ושירות
11 כתוכניתן במרכז המחשבים של צה"ל ("ממר"מ"). כן הוא עסק בניתוח מערכות וניהול
12 מחלקת של פיתוח תוכנה בחברת "תדיראן", ניהול אדמיניסטרטיבי בחברת מחשבים
13 ויעוץ משפטי בית התוכנה "לירז מערכות בע"מ". מעדותו עלה כי הוא גם השתלם
14 בקורסים שונים, הקשורים למחשבים, וכי הוא מתחזק את אתר האינטרנט הפרטי שלו.

15
16 אגב, המומחה הינו בוגר יחידת ממר"ם בצה"ל, שעיסוקה בתחום המחשוב. ולעניין זה,
17 אין שוני בין הכשרתו, לבין הכשרתו של המומחה מטעם הנתבע. על כן, מתקשה אני
18 להבין את גישתו החד ערכית של הנתבע לעניין זה.

19
20 35. האם ניתן לראות במר אופנהיימר כמומחה בסוגיה שבפנינו?

21
22 סעיף 20 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 קובע:

23
24 "בית המשפט רשאי, אם אין הוא רואה חשש לעיוות דין, לקבל
25 כראיה, בכתב, חוות דעתו של מומחה בשאלה שבמדע, שבמחקר,
26 שבאמנות או שבידיעה מקצועית (להלן - חוות דעת), ותעודה של רופא
27 על מצב בריאותו של אדם (להלן - תעודת רופא)."

בתי המשפט

א 000846/05

בית משפט מחוזי נצרת

תאריך: 20/01/2009

בפני: כב' השופט בנימין ארבל

ואילו תקנה 125 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984. קובעת:

בפרק זה -

"מומחה" - רופא, מומחה רפואי, או מי שעוסק כמומחה בנושא שבמדע, במחקר, באמנות או במקצוע;

הלכה היא, כי השאלה האם כישורי המומחה הולמים את הנדרש, מסורה לבית-המשפט שבפניו מעיד המומחה (ראה, ע"א 2906/01 - עירית חיפה נ' מנורה חברה לביטוח בע"מ. תק-על 2006(2), 2504, עמ' 2516. ע"פ 112/69 חליחל נ' מדינת ישראל, פ"ד כג(1) 743, 743-742; ע"פ 436/88 רבינוביץ נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(1) 553, 556);

בע"פ 436/88 עוזי רבינוביץ נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(1), 553, עמ' 555-556 נקבע כי מומחה אינו חייב להיות בעל הסמכה פורמאלית, וכך נאמר:

"לא ביחס לכל תחום מן התחומים, שגביהם רשאי בית המשפט להיזקק לחוות-דעת, או לעדות, מפי מומחה לדבר, מותנית קבילות חוות הדעת, או העדות, בהיותו של העד המומחה בעל הכשרה שנרכשה בלימודים עיוניים במסגרת מוסדית מוכרת, או בהיותו בעל הסמכה פורמלית מסויימת; שכן, מוכרים וידועים תחומים רבים, שההתמחות בהם עשויה לנבוע מלימוד עצמי ומניסיון מעשי."

בספרו של אליהו הרנון, "דיני ראיות", חלק שני, 294-295, 1977 נאמר:

"פקודת הראיות מדברת על שאלה שבמדע, שבמחקר, שבאמנות או שבידיעה מקצועית ועל מצב בריאותו של אדם. התחומים הם איפוא רחבים ביותר, אך ניתן לומר שקיימת מגבלה כללית אחת: הנושא אשר עליו מעיד המומחה צריך להיות כזה, שהכשירות לחוות דעה עליו נרכשת רק על-ידי התמחות מיוחדת, בלימודים או בנסיון מעשי."

בתי המשפט

א 000846/05

בית משפט מחוזי נצרת

תאריך: 20/01/2009

בפני: כב' השופט בנימין ארבל

1

2 לסוגיה זו התייחס כבוד השופט בך, בע"א 745/82 - משה שחר נ' לאה בור, פ"ד מ(2) 46,
3 עמ' 50-51:

4

5 "קיימים שני סוגים של "עדים מומחים", אשר עדותם קבילה
6 ורלבנטית למרות שאין ברשותם בהכרח מידע ישיר בדבר העובדות
7 המרכזיות עליהן נסוב המשפט בו הם נקראים להעיד.

8

9 ישנם "מומחים" במובן הקלסי של המונח, היינו אנשים שהתמחו
10 במדע או במקצוע, בעלי תוארים ודיפלומות, אשר בתי משפט נזקקים
11 לעדותם כאשר מחווים הם את דעתם על נושא שהוא בתחום
12 מומחיותם המיוחדת. ומאידך ישנם אנשים אחרים, אשר בדרך זו או
13 אחרת, אם תוך עיסוק במקצועם או בתור חובבנים או בדרך מקרית
14 אחרת, רכשו מידע כללי בנושא מסוים, ובית המשפט סבור, כי יוכל
15 להפיק תועלת מפרי נסיונם בבואו להחליט בנושא או בנושאים
16 העומדים להכרעה בפניו."

17

ובהמשך-

18

19
20 "אין שום טעם להעמיד בפני בית המשפט מגבלות פורמליות ונוקשות
21 בענין זה. הקריטריון היחידי של קבילות ראיה מסוג זה נעוץ
22 במבחנים של רלבנטיות ושל משקל פוטנציאלי. כך יש להניח, שבית
23 משפט לא ירשה הבאת עד בתור "עד מומחה", כאשר יתברר לו
24 מראש, כי על סמך נסיונו וכישוריו של אותו עד לא יוכל הלה בשום
25 אופן לתרום תרומה ממשית לברור השאלות השנויות במחלוקת."
26 (שם, עמ' 51-52)

27

28 בע"פ 308/58 יהודאי נ. היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד י"ג 539, נעשה ניסיון לפסול את
29 קבילות חוות-דעתו של מומחה לטביעת-אצבעות מטעם המשטרה - רק בשל כך שאת

בתי המשפט

א 000846/05

בית משפט מחוזי נצרת

תאריך: 20/01/2009

בפני: כב' השופט בנימין ארבל

מומחיותו רכש, שלא במסגרת "מוסד לימודים גבוה", אלא בקורס של המשטרה, בעבודה מעשית ובהשתלמות עצמית – ניסיון זה נדחה על ידי בית המשפט אשר אישר את קביעת הערכאה הראשונה, כי "לפי החוק אין צורך בתעודה פורמלית כדי לפעול כמומחה לטביעת אצבעות ולהעיד על כך במשפט".

ניתן לראות את אותה הגישה בשאלת קבילות עדותו של מומחה משטרי, בכיר ומנוסה, לזיהוי כלי-נשק, בע"פ 410/72 - **מדינת ישראל נ' אסעד עלי קיזל**, פ"ד כח(1), 256, עמ' 262-263 בדברי השופט א' ויתקון אשר אמר:

"באשר לכישוריו של העד כמומחה נראה לי, כי אין מקום לפסלו בשל כך בלבד שאין לו השכלה אקדמאית או הכשרה טכנית מיוחדת אחרת שרכש במוסד מוכר. יתכן כי בתחום זה אפשר לרכוש את הידע והבקיאות מתוך ניסיון מעשי בצירוף לימוד עצמי. חזקה על אדם הממלא תפקיד חשוב כזה שיש לזכותו הישגים נכבדים המעידים על עצמם."

על כן, משפירט מר אופנהיימר את ניסיונו הרב בתחום התיכנות, על הכשרתו הבסיסית בנושא, ביחידת עילית העוסקת בתחום, ועיסוקו המעשי, משך שנים רבות בענף, לא מצאתי כל מקום שלא לסמוך על מומחיותו, ובמיוחד שעה שטענה זו נשמעה מפי בעל דין אשר הביא מטעמו חוות דעת של מומחה בעל הכשרה בסיסית דומה.

36. מסכים אני עם בא כח התובעות, כי ככלל, יאמץ בית המשפט חוות דעתו של המומחה שמונה מטעם בית המשפט, כאשר רק נימוקים כבדי משקל יניעוהו לסטות מחוות דעתו של המומחה שמונה מטעמו. אומנם, חוות דעתו של מומחה שמונה על ידי בית המשפט אינה חזות הכל. עם זאת, בהעדר טעמים כבדי משקל, לא יסטה בית המשפט הימנה. בהקשר זה, אין לי אלא לחזור על הדברים בע"א 293/88 - **חברת יצחק ניימן להשכרה בע"מ נ' מונטי רבי**, תק-על 90(2), 532, עמ' 533:

בתי המשפט

א 000846/05

בית משפט מחוזי נצרת

תאריך: 20/01/2009

בפני: כב' השופט בנימין ארבל

1 "משממנה בית המשפט מומחה על מנת שחוות דעתו תספק לבית
2 המשפט נתונים מקצועיים לצורך הכרעה בדיון, סביר להניח שבית
3 המשפט יאמץ ממצאיו של המומחה אלא אם כן נראית סיבה בולטת
4 לעין שלא לעשות זאת.

5
6 אכן עד מומחה כמוהו ככל עד - שקילת אמינותו מסורה לבית המשפט
7 ואין בעובדת היותו מומחה כדי להגביל שקול דעתו של בית המשפט.
8 אך כאמור לא ייטה בית המשפט לסטות מחוות דעתו של המומחה
9 בהעדר נימוקים כבדי משקל שיניעוהו לעשות כן."

10
11 מסכים אני אף עם בא כח הנתבע, כי אין זה מן הנמנע שפעמים רשאי ביהמ"ש להתעלם
12 מחוות הדעת המומחה מטעמו, או לייחס לה משקל נמוך, וזאת - אם מוכח לו, והוא
13 משתכנע, על סמך ראיות אחרות, כי מומחיות המומחה פגומה, אם מבחינת מהימנותו
14 האישית ואם מבחינת אמינותו המקצועית של המומחה, או כי לא ניתן לסמוך עליה מכל
15 טעם אחר.

16
17 בענייננו, מצב הדברים שונה.

18
19 המומחה התגלה, כמומחה מקצועי ומיומן וכעד אמין מאד. למעט הערות וקביעות
20 משפטיות מיותרות, שהעיר בחוות דעתו, ואשר קבעתי מלכתחילה כי לא אתיחס אליהן,
21 אינני מוצא כל פגם בחוות דעתו.

22
23 תיק זה, עניינו - העתקת תוכנות. סוגיה זו, הינה סוגיה מקצועית מובהקת במהותה, ובתי
24 המשפט במקרים כאלו, מכריעים וקובעים קביעותיהם בהתבסס על חוות דעת מקצועיות
25 שהובאו בפניהם.

26
27 בית המשפט, חסר ידע מקצועי שכזה בתחום התוכנות, ואף אם היה לו ידע, קרוב לוודאי
28 שלא היה זה ידע שהינו בגדר ידיעה שיפוטית. שופט בית המשפט אינו רשאי, במקרים
29 שכאלה, להתבסס על תחושות, השערות והערכות שלו, ולכן ההכרעה בתיק שכזה, צריכה

בתי המשפט

א 000846/05

בית משפט מחוזי נצרת

תאריך: 20/01/2009

בפני: כב' השופט בנימין ארבל

להתבסס על חוות דעת מקצועית המונחת בפני בית המשפט, או על סמך ראיות אחרות, המובילות למסקנה ברורה לגבי אחריות הנתבעת. בענייננו מצאתי את חוות דעתו של המומחה מקצועית ואמינה.

37. אציין כי ביום 23/09/2007 החלטתי, כי נוכח חוות הדעת הסותרות שהוגשו על ידי הצדדים, אין מנוס ממינוי של מומחה מטעם בית המשפט. ביום 30/10/2007 מונה עו"ד גד אופנהיימר כמומחה מטעם בית המשפט, בסוגיות שהועלו על ידי בעלי הדין בנושא העתקת התוכנה. יחד עם זאת לאחר מינויו של המומחה, לא טען הנתבע דבר באשר למומחיותו של המומחה בנושא. כאשר כבר מיום מינויו הערים הנתבע קשיים על עבודתו של המומחה, אם בכך שלא העביר לו את כל החומר הנדרש מטעמו, ואם בכך שסירב לשלם את שכרו פעם אחר פעם, בניגוד להחלטות בית המשפט בעניין. לעניין זה נאמר בבר"ע 187/80 - מנשה עמרם נ' רון דאודיאן, פ"ד לה(1), 673, עמ' 676-677, כי:

"אין להמתין עד לקבלת חוות-דעתו, ולעורר תוקף המינוי, להבדיל ממשקל חוות הדעת, לאחר מכן. המתנה כזו עשויה לעורר את הרושם - אפילו אין לו יסוד בעובדות - כי בקשת הביטול הושפעה מתוצאות חוות הדעת."

חוות הדעת

38. כאמור לעיל, מצאתי את חוות דעתו של המומחה מטעם בית המשפט מקצועית ואמינה. אף מצאתי את הסבריו מסברים את האוזן. המומחה הסביר כי כרטיסי ה-SD – כרטיסי הזכרון המוכנסים למחשבי כף היד ומהווים את המדיה עליה צרובה התוכנה, וממנו היא נטענת למחשב – שמכר הנתבע, נטולי סימני זיהוי של היצרן. כרטיסים אלה הינם כרטיסים פשוטים, ואינם דומים לכרטיסים המקוריים הנושאים את סימני התובעת 1. עוד ציין המומחה, כי המספר הסידורי של שני עותקי התוכנה, על גבי שני מחשבי כף היד, הוא זהה. בעוד כאשר יצרן מציין מספר סידורי בכל עותק תוכנה מתוצרתו, כוונתו לייחד לכל עותק מספר זיהוי משלו, ולסמנו בהתאם. קיום שני מספרים סידוריים זהים, בשני עותקים שונים של התוכנה, מוכיח כי מקור התוכנה בהעתקה לא חוקית, שאלמלא כן, כל

בתי המשפט

א 000846/05

בית משפט מחוזי נצרת

תאריך: 20/01/2009

בפני: כב' השופט בנימין ארבל

1 עותק היה נושא מספר זיהוי שונה. המומחה עוד ציין, כי באפשרותו לקבוע כי הקודים
2 המופיעים תחת הלשונית "רישיונות" שבשני המחשבים שנרכשו הינם המספר הסידורי
3 של התוכנה המותקנת על גבי מחשבי כף היד. זאת בניגוד למומחה מטעם הנתבע אשר
4 הסכים כי קיימים קודים זהים בשני המכשירים, אך אין באפשרותו לקבוע כי מדובר
5 בקוד המוצר.

6
7 בחקירתו בבית המשפט, ניסה ב"כ הנתבע למשוך את המומחה בלשונו ולהראות לבית
8 המשפט כי למעשה חוות דעתו מבוססת על גורמים ונסיבות שאין לבסס עליהם חוות דעת
9 מסוג זה. ניסיון זה כשל, עת הבהיר המומחה כי בנסיבות המקרה דידן, שני גורמים
10 מעידים כי התוכנות אינן מקוריות. האחד, צורת כרטיסי ה-SD והשני, זהות המספרים
11 המופיעים בשני העתקים של התוכנה, כפי שמוצאים אנו בפרוטוקול:

12
13 "ת. התשובה שלי מתחלקת לשני חלקים, שאמרתי שלצורך ביצוע
14 מטלתי בצורה הטובה ביותר, אני צריך לבדוק הרבה מעבר למדיה
15 האלקטרונית עצמה משום שאני מבין את תפקידי להגיע לאחוז הגבוה
16 ביותר של בטחון ולוודא שלא יתכן שאולי אני טועה, אלמלא כל
17 הנסיבות שכאן נעשתה הפרדה שעלי היא אינה מקובלת, ואותן
18 נסיבות לדעתי הן רלוונטיות, מידת הוודאות שלי אם אנחנו מסתכלים
19 רק על שני הדפים הראשונים, מה שאני רואה במדיה שמגלמת את
20 התוכנה זה שני דברים שמעידים מאוד חזק כי התוכנות לא מקוריות,
21 האחד זה הצורה החיצונית של הכרטיס SD והשנייה זה הזהות של
22 המספרים המופיעים בשני העותקים של התוכנה עצמה ויש שם
23 מספר של 16 כמדומני, ספרות ואותיות שהם זהים בשני העותקים.
24 חלק מהדברים האחרים ולא כולם מחזקים מעבר ל- 99 אחוז, עד כדי
25 99.9 אחוז. החלק השני, ברגע שיש בפני שתי תוכנות עם מספר זהה,
26 אני בוודאות יכול לקבוע כי אחת מהן היא בלתי מקורית והשניה היא
27 מועתקת, אך תאורטית יכול להיות שאחת מהן היא כן מקורית ויתר
28 הנסיבות אפשרו לי לשלול את האפשרות הבלתי סבירה בעליל
29 הזאת." (עמ' 9 לפרוטוקול), [ההדגשה שלי - ב.א.].

בתי המשפט

א 000846/05

בית משפט מחוזי נצרת

תאריך: 20/01/2009

בפני: כב' השופט בנימין ארבל

המומחה אף טרח להסביר בחקירתו בבית המשפט, כיצד הוא יודע כי התוכנות אינן מקוריות וכיצד ניתן להבין כי לתוכנות אין רישיון.

"ת. אני לא מבין את המילה "מקורית" מה זה.

חייבים פה להבהיר, אני איש מקצוע מחשבים, יכול להיות שאני היחיד באולם, אם יש את השטר הזה ישנה שאלה האם הוא מקורי או מבוים, ואפשר להסתכל האם יש סימני מים, חוט או סימנים אחרים, ולהכניס אותם למכונה בבנק שתבדוק האם מזויף או מקורי. אם ניקח תמונה של קלוד מונה ונטען שהיא מקורית, ויהיה ויכוח האם היא מקורית אם לאו, ניתן יהיה למצוא את המומחה שיסתכל בתמונה בחתימה וכן בשכבות הצבע ובבד, ויוכל להגיד מתוך התמונה כפי שבבנק נאמר לגבי השטר האם הוא מקורי אם לאו, כאשר מדובר בתוכנה מדובר באותות חשמליים אלקטרוניים, בשפה הבינרית. אם אנחנו ניקח שני עותקים של תוכנה מכל סוג שהוא, ונטביע אותה על מדיה, וניתן אותה למומחה, שתיהן תראנה בדיוק אותו הדבר בלי שום הבדל ואיש לא יוכל לקבוע איזה מהן היא המקורית ואיזה המועתקת, זה לא קיים ואי אפשר לדעת את זה מהחפץ עצמו. (עמ' 8 לפרוטוקול).

לאור האמור, אני מאמץ את חוות דעת המומחה, אשר נמצאה בעיני אמינה וראויה. בהתאם אני קובע כי התוכנות שמכר הנתבע אינן תוכנות מקוריות.

גרסת הנתבע

39. משמצאתי כי לתובעות זכויות קנייניות בתוכנה, וכי התוכנות, שמכר הנתבע, אינן מקוריות, תוך הפרת זכויות יוצרים, עלינו לבחון את גרסת הנתבע. האם ידע אם לאו כי אין מדובר בתוכנות מקוריות.

בתי המשפט

א 000846/05

בית משפט מחוזי נצרת

תאריך: 20/01/2009

בפני: כב' השופט בנימין ארבל

הנתבע לא הביא, ולו בדל ראיה, כדי להוכיח גרסתו, לפיה קנה את התוכנות שמכר לחוקר
באתר אינטרנט לממכר חפצים מיד שנייה מאדם אחר. למעשה, למעט טענה סתמית לפיה
קנה את התוכנות באינטרנט, אף לא מצאתי את גרסתו ועדותו של הנתבע אמינה. הנתבע
טען כי מאחר וקנה את התוכנות באינטרנט, לא ידע כי הן אינן מקוריות. אומנם התברר
במהלך הדיונים, כי לאחר שאדם קונה את התוכנה יד שניה והיא כבר מותקנת הוא יכול
להפעיל אותה בלי שהוא חייב לעבור דרך תנאי הרישיון. אולם עם שינוי גרסתו של הנתבע
שוכנעתי כי ידע מלכתחילה כי התוכנות אינן מקוריות.

בסעיף 5 לתצהירו טען הנתבע, כי הוא קנה את התוכנות באינטרנט על ידי מוכר שפרסם
מודעה לממכר תוכנות.

5. שתי תוכנות ה- NAV N' GO (אחד לי ואחד לאחי) נרכשו על ידי

**ממוכר שפרסם באתר אינטרנט כי יש בידיו 2 תוכנות למכירה במחיר
500 ₪ כל אחת. ברצוני להדגיש כי למיטב ידיעתי והבנתי התוכנות
הינן חוקיות, וכי אופן קניית התוכנות התבצע בצורה רגילה באחד
מאתרי האינטרנט שמפרסמים חפצים יד שניה."**

**6. לאחר שרכשתי את התוכנות והשתמשנו (אני ואחי) בהן פרק זמן
קצר, החלטנו כי התוכנות אינן עונות על צרכינו ואינן דרושות לנו
לפיכך החלטתי למכור את התוכנות כפי שקניתי ותן – באמצעות
פרסום באתר אינטרנט."**

למעשה, רואים אנו, כי בתצהירו מתרכז הנתבע בסיפור קניית התוכנות. לפי סיפור זה,
לאחר שראה הודעה באינטרנט על מכירת תוכנות, התבצעה עסקה בינו לבין מפרסם
ההודעה. ואילו בעדותו אנו רואים כי לפתע צצה לו גרסה עובדתית שונה לפיה קנה את
מחשבי כף היד מאדם שפרסם מודעה באינטרנט, ולאחר שזה הציע לו להתקין את
התוכנות בתמורה לסכום כסף נוסף, הוא הסכים:

**"ש. אתה טוען כי רכשת את שתי התוכנות מאדם שפרסם הודעה
באינטרנט."**

בתי המשפט

א 000846/05

בית משפט מחוזי נצרת

תאריך: 20/01/2009

בפני: כב' השופט בנימין ארבל

ת. כן.

ש. ועם התוכנות קנית ממנו גם את המכשירים.

ת. כן.

ש. תראה לי מקום אחד, שבו אתה מודה כי רכשת ממנו גם את המכשירים, או שאתה אומר את זה. אתה לא אומר את זה באף מקום, האם יש לכך הסבר. אתה מתעלם באופן שיטתי מהטענה שלך שקנית גם את מחשיבי כף היד.

ת. מאיפה אתה מביא את המידע הזה? התצהיר ממוקד על התוכנה ולא על המכשירים.

ש. מה הסכום ששלמת על התוכנות למחשב כף היד.

ת. בסביבות 500 על תוכנה אחת.

היתה עסקה של רכישת המכשירים לבד, ואז האדם הציע לי תוספת של 600 או 500 ₪ ובתוספת הזאת הוא מתקין לי את התוכנות הניווט אשר לא היה לי צורך בהן כלל אך שילמתי עבורן.

ש. ז"א שאתה אומר כי הוא מכר לך את התוכנות וקניתי את התוכנות.

ת. לא. הוא מכר לי את המכשירים עם התוכנות, הוא מסר לי את

המכשירים מוכנים עם התוכנות, לאחר שהוספתי לו סכום לתוכנה,הוא הסכים להתקין את התוכנה במחשב, ומסר לי את המכשיר עםהתוכנה". (עמ' 30 לפרוטוקול) [הדגשה שלי – ב.א.]

לפי גרסה זו, התקשרותו של הנתבע עם אדם אחר באינטרנט הייתה לצורך קנית מחשבי כף היד ולא לצורך קנית התוכנות, כפי שטען בתצהירו. איני נותן אמון בגרסתו של הנתבע, הנתבע לא נשמע אמין בעיני ואיני יכול לבסס ממצאים בהסתמך על גרסה זו. לאור דברים, אלה ולאור שינוי גרסאותיו של הנתבע, אני קובע כי הנתבע, מכר ביודעין העתקים לא חוקיים של התוכנה, תוך שהוא מפר את זכויות הקניין של התובעות.

בתי המשפט

א 000846/05

בית משפט מחוזי נצרת

תאריך: 20/01/2009

בפני: כב' השופט בנימין ארבל

עילות התביעה החלופיות

40. לטענת התובעות, הפר הנתבע את הוראות חוק הגנת הצרכן. לשיטתן, מסחר במוצר מועתק המוגן בזכויות יוצרים מהווה הטעת צרכן בחלק מהותי ביותר בעסקה, איני מקבל טענה זו. סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 קובע:

(א) לא יעשה עוסק דבר - במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה - העלול להטעות צרכן בכל ענין מהותי בעסקה (להלן - הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו ענינים אלה כמהותיים בעסקה :

לא מצאתי במקרה דנן התקיימותה של עילה זו, שכן סעיף 1 לחוק הגנת הצרכן מגדיר "עוסק" - מי שמוכר נכס או נותן שירות דרך עיסוק, כולל יצרן; "[הדגשה שלי - ב.א.] "צרכן" - מי שקונה נכס או מקבל שירות מעוסק במהלך עיסוקו לשימוש שעיקרו אישי, ביתי או משפחתי ;

בענייננו, אין הנתבע נכלל בהגדרת "עוסק", שכן לכאורה, אין מכירת תוכנות מהווה עסקו של הנתבע.

41. אף טענת התובעות, כי במעשי הנתבע יש משום גניבת עין וחשש להטעיית הלקוח-דינה להדחות. סעיף 1 לחוק עוולות מסחריות, התשנ"ט-1999 קובע, כי :

"לא יגרום עוסק לכך שנכס שהוא מוכר או שירות שהוא נותן, ייחשבו בטעות כנכס או כשירות של עוסק אחר או כנכס או כשירות שיש להם קשר לעוסק אחר".

בתי המשפט

א 000846/05

בית משפט מחוזי נצרת

תאריך: 20/01/2009

בפני: כב' השופט בנימין ארבל

סעיף 4 לחוק המתייחס להגדרות המעוול והנפגע קובע:

"החובות בפרק זה יחולו על עוסק, אשר עשה את המעשה האסור על פי פרק זה, במהלך עסקו או בהקשר לעסקו, כלפי עוסק אחר אשר נפגע או ניזוק מהפרת החובה, במהלך עסקו או בהקשר לעסקו.

בעניינו לא ביצע הנתבע את המכירה במהלך עסקו או בהקשר לעסקו. בנסיבות מקרה זה הוכחה מכירה אחת בלבד של תוכנות שאינן מקוריות באמצעות אתר אינטרנט, משכך אין אפשרות להחיל סעיף זה בנסיבות המקרה דנן.

42. לכן, לא מצאתי מקום להעניק לתובעת תרופות לפי העילות הקבועות בחיקוקים אלה.

סוף דבר

43. המקרה, נשוא תובענה זו, הינו מקרה מובהק של הפרת זכויות יוצרים ועל כן מקור הפיצוי בדיני זכויות יוצרים. על פי פקודת זכויות יוצרים, אשר עמדה בתוקף בעת ההפרה, לעניין התרופות, אין להחיל את הוראות חוק זכויות יוצרים התשס"ח-2007, רטרואקטיבית. סכום הפיצוי, ללא הוכחת נזק, בגין כל הפרה נקבע בסעיף 3א לפקודת זכות יוצרים בשיעור שלא יפחת מ- 10,000 ₪ ולא יעלה על 20,000 ₪. ראיתי לנכון לקבוע את שיעור הפיצוי המקסימאלי בגין מכירת כל תוכנה, וזאת למען הרתעתם של מפרים פוטנציאלים, במיוחד בתחום תוכנות המחשבים שבו מתבצעות העתקות רבות של תוכנות, באופן לא חוקי, באופן אשר הפך בשנים האחרונות למכה גלובלית, תוך פגיעה בזכויותיהם של מפתחים, אשר השקיעו משאבים יקרי ערך בפיתוח קניינם. על בתי המשפט לתרום את תרומתם למיגור נגע זה של העתקת תוכנות, תוך גרימת נזקים כבדים לכלכלה הגלובלית. על כן אני פוסק כי הנתבע ישלם לתובעות פיצויים בסך של 40,000 ₪ [20,000 ₪ לכל הפרה].

בתי המשפט

א 000846/05

בית משפט מחוזי נצרת

תאריך: 20/01/2009

בפני: כב' השופט בנימין ארבל

1 כמו כן, ניתן צו מניעה קבוע האוסר על הנתבע ו/או מי מטעמו להעתיק, לשכפל ולהפיץ
2 כל מוצר ממוצרי התובעת ותוכנת NAV N' GO בפרט.

3
4 הנתבע ישאו בהוצאות המשפט של התובעות בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום
5 ההוצאה ועד התשלום המלא בפועל, ובנוסף בשכר טרחת עורך דין בסך של 10,000 ₪
6 בתוספת מע"מ כחוק.

7
8 הערבויות הבנקאיות שהופקדו, במסגרת הליכי הביניים, על ידי התובעות יושבו להן.
9

10 **ניתן היום כ"ד בטבת, תשס"ט (20 בינואר 2009) בהעדר הצדדים.**
המזכירות תמציא העתק פסק הדין לב"כ הצדדים.

11
12
13 **בנימין ארבל, שופט**

14
15 מירב ר./לבנה